

Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller

www.stilhed.eu

Åbent brev til:

Minister for sundhed og forebyggelse Astrid Krag
sum@sum.dk

Sundhedsstyrelsens rådgivende videnskabelige udvalg om miljø og sundhed
Formand, professor, dr.med. Jens Peter Bonde
jens.peter.ellekilde.bonde@regionh.dk
Sundhedsstyrelsen v/Hilde Balling
postudvalg@sst.dk

Miljøminister Ida Auken
ministeren@mim.dk

Klima- og Energiminister Martin Lidegaard
kebmin@kebmin.dk

Kræftens Bekæmpelse v/seniorforsker Mette Sørensen
mettes@cancer.dk

cc:

Folketingets Sundhedsudvalg
Folketingets Miljøudvalg
Folketingets Udvalg for landdistrikter og øer

Den 9. september 2003

Undersøgelse vedr. vindmøller og helbred

Til de ansvarlige for ovenstående undersøgelse,

I Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller glæder vi os over, at man har besluttet at gennemføre en undersøgelse vedrørende vindmøller og helbred. Vi ved allerede i dag, at naboskabet til store vindmøller kan medføre sygdom.

Kommissoriet for undersøgelsen foreligger ikke endnu. Ved samråd i juni i år bemærkede vi dog, at fokus for undersøgelsen primært vil være udviklingen af hjertekarsygdomme blandt naboer til vindmøller. Vi er herudover informeret om, at man vil inkludere data fra naboer til vindmøller ca. 35 år tilbage i tid. En registerundersøgelse af forekomsten af hjertekarsygdomme baseret på de mindre vindmøller, som har

stået og står i landet i dag, vil ikke være retvisende for helbredstilstanden for nuværende og fremtidige naboer til moderne, store vindmøller.

De store vindmøllers effekt på hjertekarsygdomme kan ikke belyses af historiske data. I dag findes 26 store vindmøller på ca. 150m, der har været i drift i mere end et år. Den første blev opstillet i marts 2010, dvs. for kun godt tre år siden. Hjertekarsygdomme er typisk 5-15 år om at udvikle sig.

Vindmøllenaboerne rapporterer om mange gener, sygdomme og symptomer, som f.eks. forstyrret nattesøvn, udvikling af depression og forhøjet blodtryk. En undersøgelse skal inkludere disse og andre relevante sygdomme og gener. Ikke kun hjertekarsygdomme.

En acceptabel afstand

WHO anfører at "The definition of health set up by the World Health Organization (WHO) in 1948 is still the guiding principle in public health work", og WHO's definition for helbred er: "Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity." En registerundersøgelse med fokus udelukkende på hjertekarsygdomme vil ikke kunne sige noget om den generelle helbredstilstand for naboerne til de store vindmøller. Et resultat af undersøgelsen bør være viden om i hvilken afstand møllerne skal stå for at sikre fremtidige naboer til store vindmøller en acceptabel helbredstilstand svarende til WHO's definition. Vindmøllenaboer må som alle andre borgere i dette land kunne forlange en rimelig livskvalitet. At leve i en afstand hvor man lige netop ikke får hjertekarsygdomme, kan ikke være et acceptabelt udtryk for rimelig livskvalitet.

Vi ved, at udbredelsen og karakteren af støjen fra de store møller er anderledes og mere generende end støjen fra de mindre, ældre møller. Internationale undersøgelser har vist, at genegraden ved den nuværende støjgrænse på 44 dB (A) er 47%, sammenlignet med genegraden på 10% for andre støjkluder ved deres støjgrænser. Spørgeundersøgelsen som blev lavet af Jysk Analyse i 2012 viste, at 53% af de naboer, der bor i afstand af mellem 4 og 6 gange møllehøjden (op til 750m) er generede, og at 29% oplever at få sin nattesøvn forstyrret af vindmøllerne. Dette er meget høje tal.

For med rimelig sikkerhed at kunne bestemme en acceptabel afstand mellem de store vindmøller og deres naboer, bliver man nødt til at undersøge naboer, der lever med en kendt støjbelastning i nærheden af fremtidens store mølletype. Vi appellerer til, at kommissoriet og de til rådighed stillede ressourcer vil føre til gennemførelsen af en undersøgelse, som kan bruges til at fastlægge en acceptabel afstand.

Venlig hilsen

Skjold Fink
Formand

Tone Brix-Hansen
Næstformand

Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller
www.stilhed.eu